

MASKKOMPOST

Visste du att en matsked jord innehåller lika många organismer som hela jordens befolkning?

Vissa mikroorganismer är stora nog för att kunna ses med blotta ögat, medan andra kan du endast se genom ett mikroskop! Mikroorganismer kan du hitta i nästan alla livsmiljöer på jorden och många av dem spelar en central roll för att våra ekosystemen ska fungera. Daggmaskar, gråsuggor, svampar och bakterier är några exempel på viktiga mikroorganismer som kallas för nedbrytare. De är viktiga för kretsloppen av olika näringsämnen, de bryter ner organiskt material, så som löv, kvistar och döda djur.

Syfte:

Få förståelse för att ämnen cirkulerar i ett ständigt kretslopp, betydelsen av nedbrytarens roll i ett ekosystem samt återförsel av det kol som finns bundet i organiskt material till atmosfären som koldioxid.

Ämnen/Läroplanskopplingar: BI, KE, SL, BL,

Material:

Bygg din egen maskkompost

<https://www.youtube.com/watch?v=qCb5asPNvUg&feature=youtu.be>

Bi-lagan

bilagan2009_2_september.pdf (uu.se)

UR Play, Kolets kretslopp

<https://urplay.se/program/213573-snabbkoll-kolets-kretslopp>

MASKKOMPOST

3 st stora PET-flaskor

Kniv eller sax

Spik

Hämmare

Organiskt material: Löv, gräsklipp, köksavfall och trädgårdsjord (gärna från en kompost så att det följer med ett antal nedbrytare!)

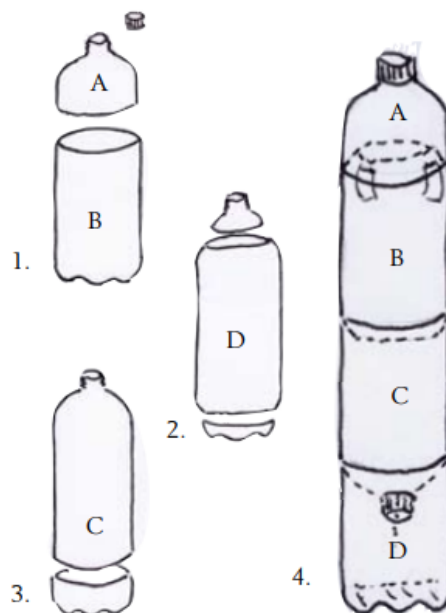
Förberedelser:

Använd gärna filmen om "Bygg din egen maskkompost" som inspiration.

Genomförande:

1. Skär av en PET-flaska 2–3 cm under "axlarna" så att det återstår en underdel med raka sidor.
2. Skär av en annan PET-flaska 2–3 cm ovanför "axlarna". Skär även av botten på flaskan. Gör snittet nedanför avsmalningen.
3. På den tredje flaskan skärs också botten av men lite högre upp så att cylindern blir rak. Gör ett litet hål i korken med till exempel en spik.
4. Montera ihop minikomposten enligt skissen till höger och gör små lufthål längs sidorna.
5. Fyll komposten till cirka en tredjedel med löv, småkvistar, gräsklipp, köksavfall och jord, gärna från en kompost så att ett antal nedbrytare följer med.
6. Fukta komposten med lite vatten, annars kan inte nedbrytningen starta. Tänk dig att innehållet ska kännas som en urkramad tvättsvamp.

Om ni upptäcker att något ser ut att gå fel, till exempel att det börjar mögla, använd det som utgångspunkt för diskussion, och försök hitta lösningar på problemet och en eventuell förklaring till varför det kunnat bli så.

Bildkälla: Bi-lagan augusti 2009

MASKKOMPOST

Frågor att fundera kring:

- Vad händer i komposten?
- Varför är komposten varm?

Att jobba vidare med. Fördjupning:

1. Undersök det uppsamlade vattnet i ett mikroskop, kanske kan du hitta några av de mikroorganismer som lever i din kompost.
2. Gör ett flertal olika komposter där ni till exempel varierar innehållet eller omgivningens temperatur för att sedan kunna jämför nedbrytningen i de olika komposterna.